

# РЕШЕНИЕ

№ 4196

гр. София, 23.06.2022 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав,**  
в публично заседание на 13.12.2021 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Силвия Житарска**

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **6735** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Д. И. И. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] срещу Решение No 1040-21-609/ 18.06.2021г. на Директора на ТП на НОИ - С. град, с което е потвърдено Разпореждане No 214-00-13648-9/25.05.2021г. издадено от ръководител на осигуряването за безработица при ТП НОИ С. град 0 старши експерт по осигуряването П. Ц., с което на основание чл. 114, ал.3 във вр. с чл.114, ал.2, т.2 от КСО на жалбоподателя е разпоредено да възстанови добросъвестно полученото парично обезщетение за безработица за периода 01.01.2018г. - 04.08.2018г. в размер на 361,44лв. Счита постановеното решение за незаконосъобразно, неправилно, необосновано, недоказано и издадено при съществено противоречие с материалния закон и административно производствените правила.

Иска се от съда да отмени изцяло оспореното решение, както и потвърденото с него разпореждане. Желая съдът на постанови, че в периода от 01.01.2017г. до 30.06.2017г. жалбоподателя е полагал трудова дейност като технически организатор в Кооперация „Информационно общество“. Твърди, че не е участвал в производството по заличаване на осигурителните данни за него.

В съдебно заседание, редовно призована, жалбоподателя се явява лично. Представя писмени бележки, чрез адв.А. Г., редовно упълномощена по делото.

Ответната страна – Директорът на ТП на НОИ С. град се представлява в процеса от

юрисконсулт Б., която изразява становище за неоснователно оспорване.

От фактическа и правна страна.

Жалбата е подадена в срока по чл. 118, ал. 1 от КСО. Изхожда от надлежна страна, за която атакуваният административен акт е неблагоприятен и е съответна на изискванията за форма и реквизити, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество е неоснователна.

При служебно извършената проверка за законосъобразност на обжалваното решение, настоящият съдебен състав констатира, че същото е произнесено от компетентен орган, в законоустановената форма, при спазване на административнопроизводствените правила за неговото издаване и в съответствие с приложимите материалноправни норми. Този извод се налага по следните съображения:

Видно от доказателствата, събрани и приети по делото е установено, че със заявление вх. No 214-00-13648-1/21.12.2007г. - л.65 от делото, Д. И. е сезирал административния орган с молба за отпускане на ПОБ по чл.54а от КСО, към което е била приложена заповед No 7/04.12.2017 г. от [фирма] с ЕИК[ЕИК] за прекратяване на трудовото му правоотношение, считано от 05.12.2017 г. на основание чл. 328, ал.1, т.2 от Кодекса на труда /КТ/ и връчена на същата дата - л.66 от делото.

Преценката на правото на ПОБ е извършена към датата на заявлението и съобразно правното основание, посочено в заповедта за прекратяване на правоотношението, което е релевантно за определяне на размера и периода за изплащане на ПОБ (чл.54б, ал.3 и чл.54в, ал.1 от КСО). С разпореждане No 214-00-13648-1/03.01.2018г., издадено от оправомощено длъжностно лице Т. Г., съгласно заповед No 1015-21-387/09.10.2017г., действащо за ръководител на осигуряването за безработица, е било отпуснато ПОБ в размер на 48.82 лв. дневно за срок от 05.12.2017 г. до 04.08.18 г.

По повод извършване на проверка по разходите на ДОО на Кооперация [фирма] с ЕИК[ЕИК] е съставен Констативен протокол No KB-5-21- 00854001/14.19.2020г., - л.23 от делото, в който са описани подробно констатациите на контролния орган, въз основа на които е прието, че установените факти и обстоятелства досежно извършване на дейност, полагане на труд от лицата, изплащане на възнаграждения и други не съответстват на данните за осигурителен стаж и осигурителен доход, подадени в Регистъра на осигурените лица (Р.). Кооперация „Информационно общество“ е регистрирана с Решение №3452/26.11.2004г. по ф.д. 1548/2004г. на Окръжен съд – Стара Загора с наименование Земеделска кооперация „С.“. От 07.02.2013г. неин председател е К. Ю. М., а седалището на кооперацията е [населено място],[жк], [улица], вх.В. Установено е, че са подадени уведомления за сключени трудови договори с 28 лица за периода от 10.01.2005г. до 08.09.2008г. и за периода от 12.03.2014г. до момента на приключване на проверката. За 2017г., 2018г., и 2019г. са подадени декларации по чл.38, ал.9, т.2 от ЗСч, съгласно които кооперацията не е осъществявала дейност през отчетните периоди. За периода от м.януари 2015г. до м.декември 2018г. не се визуализират данни за преведени от кооперация „Информационно общество“ осигурителни вноски.

С оглед резултата от извършената проверка и липсата на доказателства за извършвана стопанска дейност от дружеството, респективно трудова дейност от лицата, за които има подадени данни по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, контролните органи обосновават, че те не са били осигурени лица. При невъзникнало осигурително

правоотношение осигурителните вноски не са дължими.

С оглед установените факти и обстоятелства, и на основание чл. 108, ал.1, т.3 от КСО са издадени Задължителни предписания NoЗД-1-21-00854065/14.12.2020 г. на Кооперация [фирма] с ЕИК[ЕИК] за заличаване на данните, подадени в Р. за назначените лица за периода 01.01.2017г. до 31.12.18г. включително, в който попадат и подадените за И. за времето от 01 януари 2017 г. до 30 юни 2017г. вкл. След изтичане на срока за изпълнение на влезлите в сила задължителни предписания по чл.108, ал.1, т.3 от КСО са предприети действия от контролните органи на ТП на НОИ, в рамките на предоставената им от закона компетентност, за служебно заличаване на данните по чл.5, ал.4 от КСО по реда на чл.4, ал. 10, т.4 от Наредба No Н-13 от 17.12.2019г. на Министъра на финансите за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица.

С оглед приключилата проверка, с разпореждане No 214-00-13648-8/25.05.2021г. на основание чл.54ж, ал.1 от КСО е изменено влязлото в сила разпореждане No 214-00-13648-3/10.01.2018г., в частта относно размера на отпуснатото парично обезщетение за безработица по чл.54а от КСО, като е определен размер от 46,31 лева дневно, предвид заличените данни за периода от 01.01.2017г. до 30.06.2017г., а с разпореждане No 214-00-13648-9/25.05.2021г. на основание чл.114, ал.3 вр. чл.114, ал.2, т.2 от КСО е разпоредено лицето Д. И. И. да възстанови добросъвестно полученото ПОБ за периода от 01.01.2014г. до 04.08.2018г. в размер на 361,44 лева.

Разпорежданията са били надлежно връчени на имейла на жалбоподателя, като разпореждане No 214-00-13648-9/25.05.2021г., издадено на основание чл. 114, ал.2, т.2 от КСО е било оспорено по реда на чл.117 от КСО с жалба вх. No 1012- 21-784 от 07.06.2021г., по която по чл.117, ал.3 от КСО във вр. чл.32 от АПК е постановено оспореното в настоящото съдебно производство Решение No1040-21-609/18.06.2021г. на Директора на ТП на НОИ С. – град.

В настоящото съдебно производство се установи, че спорът е правен и касае законосъобразността на Решение No1040-21-609/18.06.2021г. на директора на ТП на НОИ С. - град и потвърденото с него разпореждане No 214-00-13648-9/25.05.2021г. на ръководителя на осигуряването за безработица.

На първо място, съдът намира, че следва да се отбележи правно значимия факт за настоящото производство, че разпореждане No 214-00-13648-8/25.05.2021г. на основание чл.54ж, ал.2, т.1 от КСО е постановено изменение на влязлото в сила разпореждане No 214-00-13648-3/10.01.2018г., като е определен нов размер на отпуснатото ПОБ по чл.54а от КСО в размер на 46,31 лева дневно, считано от 05.12.2017г., което подлежи на самостоятелно обжалване и е влязло в сила, като необжалвано от И. и последиците от това следва да бъдат зачетени в производството по обжалване на разпореждане No 214-00-13648-9/25.05.2021г. на основание чл. 114, ал.2, т.2 от КСО, с което е разпоредено лицето И. да възстанови добросъвестно полученото за периода от 01.01.2018г. до 04.08.2018г. в размер на 361.44 лева ПОБ.

Претенциите на жалбоподателя за неправилност, незаконосъобразност, нарушение на административнопроизводствените правила, несъобразяване с целта на закона, липса на компетентност и неспазване на законоустановената форма са изцяло неоснователни и необосновани.

На първо място следва да бъде посочено, че КСО като специален закон, уреждащ обществените отношения по социално осигуряване, включително управлението и

контрола на разходване на средствата на публичните фондове на ДОО се явява специален по отношение на АПК, поради което и специалните административни производства изключват прилагането на общия ред, установен с АПК.

Характерно за публичноправните отношения, към които спадат отношенията по обществено осигуряване, е че методът на правно регулиране е властническият. В тези правоотношения субектите не са равнопоставени, както в гражданското право, а се намират в отношение на власт и подчинение. Лицата имат правата, които законодателството изрично им предоставя. Длъжностните лица не могат да определят свободно, по собствена преценка актовете и действията си, а са обвързани с предоставените им от закона правомощия. Това е обосновано от обстоятелството, че правомощията им са свързани с разходване на средства от публичните фондове на ДОО, поради което и длъжностното лице по осигуряването за безработица действа при условията на обвързана компетентност и не може да извършва други дейности, освен тези, които законът му вменява. Още повече, че в случая се касае за разходване на средства от публичните фондове на ДОО, набирани при спазване на принципа на солидарност на социалния модел в България. В тази връзка и нормите на КСО, които касаят преценка на правото на осигурително плащане, размера, срока за изплащане, респективно предпоставките за възстановяване на неоснователно извършени плащания са императивни.

Атакуваното Решение №1040-21-609/18.06.2021г. на директора на ТП на НОИ С. - град е правилно и законосъобразно, постановено при спазване на административно-производствените правила и в съответствие с действащите материалноправни разпоредби, издадено е от компетентен орган и съдържа подробни мотиви относно формираните от административния орган изводи. Със същото е осъществен административен контрол за законосъобразност на разпореждане 214-00-13648-9/25.05.2021г. на ръководителя на осигуряването за безработица досежно възстановяване на изплатеното ПОБ.

Разпорежданията са издадени от оправомощено длъжностно лице, съгласно чл. 54ж, ал.1 от КСО. Законоустановената форма е спазена, като видно от съдържанието на разпореждането същото е в писмена форма, до индивидуализирано с име, ЕГН и адрес лице, съдържа подробно описание на фактите и обстоятелствата обосновали постановяването им, свързани със заличаването на данните в Р., послужили за отпускане на ПОБ през 2018г.

В оспореното Решение на горестоящия административен орган са изложени подробни мотиви, които съгласно чл. 97, ал.2, изр. второ от АПК се приемат като част от мотивите на разпорежданията, предмет на контрол за законосъобразност.

Разпореждането е постановено след изясняване на всички факти и обстоятелства, съгласно изискването на чл. 35 от АПК, въз основа на които е установено, че Д. И. не е имал качеството на осигурено лице при Кооперация [фирма] с ЕИК[ЕИК] вкл. и за риска „Безработица“ за периода от 01.01.2017г. до 30.06.2017г. вкл.

Съгласно чл.5, ал.6 от КСО данните по ал.4 служат за определяне на правото и изчисляването на размера на паричните обезщетения, пенсиите и помощите.

Разпоредбата на чл. 54л от КСО определя, че отпускането, изчисляването, изменянето, отказването, спирането, прекратяването, възобновяването и възстановяването на паричните обезщетения за безработица се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и на данните, декларирани в подадените от лицата документи за отпускане на обезщетенията при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

Установяването дали е имало правно основание за подаването на тези данни в Р. и дали те са правилно подадени от осигурителите се реализира само при упражняването на последващ контрол от контролните органи на ТП на НОИ, при назначена проверка, респективно ревизия при осигурителя. Информацията относно трудовоправната, счетоводна и разплащателна документация, от която да се установи основателно ли са подадени данни за осигурителен стаж и дали декларирания размер на осигурителния доход съответства на изплатения на съответното лице, би могло да бъде установено именно при евентуален последващ контрол.

Извършването на проверка по разходите на ДОО по реда на чл.108 от КСО касае контрол по спазването от осигурителите на нормативните актове по ДОО във връзка с дейността, възложена на НОИ, включително коректността на подаваните от осигурителя данни в Регистъра на осигурените лица, въз основа на които се отпускат и изчисляват паричните обезщетения. Всички документи, включително и първични счетоводни документи, във връзка с извършване на дейност от осигурителя, възникването на трудово правоотношение, респективно на осигурително правоотношение, начисляване и изплащане на трудови възнаграждения, подаване на данни по чл.5, ал.4 от КСО, следва да се съхраняват от осигурителя в качеството му на такъв и във връзка с извършването на проверки от компетентните органи на НАП, НОИ и ИА ГИТ с оглед възложените им от закона дейности. Работниците и служителите, назначени по трудов договор не разполагат с документите, от които да се установи цялостната дейност на осигурителя по отношение на упражняваната търговска/стопанска дейност и осъществяването на общественото осигуряване на назначените по трудов договор лица. В тази връзка, при извършване на проверка по разходите на ДОО на осигурителя, страна в производството е само проверявания осигурител, и само той може да бъде адресат на административния акт (задължителни предписания съгласно чл. 37, ал. 1 и чл. 38, ал. 1 от ИНСТРУКЦИЯ № 1 от 3.04.2015 г. за реда и начина за осъществяване на контролно-ревизионна дейност от контролните органи на Националния осигурителен институт), издаден в резултат на проверката. Констатираните данни за невнесени осигурителни вноски от Кооперация [фирма] с ЕИК[ЕИК] са основание за извършване на проверка в осигурителя, за да бъде установено дали те са били дължими. Съгласно разпоредбите на чл.10, ал.1 от КСО, респ. §1, т.3 от ДР на КСО вноските са дължими само при възникнало осигурително правоотношение. При извършената в случая проверка по разходите на ДОО на Кооперация [фирма] с ЕИК[ЕИК] не се доказва реално упражняване на трудова дейност от лицата, тъй като не се установява извършвана дейност от дружеството, която да налага необходимост от наемане на работна сила, нито наличие на приходи, които да обуславят изплащане на трудови възнаграждения в размерите, за които са подадени данни за осигурителен доход в Р.. Предвид резултата от установените нови данни от проверките, обосновано е прието, че Д. И. не е било осигурено лице за периода от 01.01.2017 г. до 30.06.2017г. вкл. Това обстоятелство обуславя преразглеждане на правото му на ПОБ по подаденото през 2017 г. заявление. Съгласно разпоредбата на чл. 54ж, ал. 2, т. 1 от КСО, влязлото в сила разпореждане по ал. 1 може да се измени или отмени от органа, който го е издал, когато са представени нови документи или доказателства, които имат значение за определяне правото, размера и периода на паричното обезщетение за безработица.

При невъзникнало осигурително правоотношение и наличието на заличени данни за

осигурителен стаж и осигурителен доход, длъжностното лице, осъществяващо ръководството по осигуряването за безработица като административен орган, действащ при условията на обвързана компетентност, е длъжно да се съобрази с новонастъпилите обстоятелства във връзка със заличаването на данните и да приложи чл. 54ж, ал. 2, т. 1 от КСО. Твърденията на жалбоподателя за допуснати съществени нарушения на принципите на АПК са неоснователни.

На първо място жалбоподателят не е страна в производството по чл.108, ал.1, т.1 от КСО за проверка по разходите на ДОО на Кооперация [фирма] с ЕИК[ЕИК], поради което контролният орган не е имал задължение да го уведоми за започналото производство и да изисква доказателства от него.

На второ място, не е нарушен принципа на равнопоставеност на страните в административното производство по издаване на оспорените разпореждания, тъй като в случая длъжностното лице по осигуряването за безработица е административен орган, който при спазване на обвързаната си компетентност и с оглед наличието на нови данни в Р. е бил длъжен да приложи разпоредбата на чл. 54ж, ал.2, т.1 от КСО.

Неоснователно е възражението на жалбоподателя за допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила поради неуведомяването му и неучастието му в производството по издаване на оспореното разпореждане. При заличени данни по чл.5, ал.4 от КСО за 2017 г., подадени от Кооперация [фирма] с ЕИК[ЕИК], уведомяването на лицето за тези новонастъпили обстоятелства и представянето от негова страна на информация и документи не биха повлияли на крайното волеизявление на административния орган относно правото на ПОБ. В константната съдебна практика е прието, че съществено нарушение е такова, когато то само по себе си опорочава процедурата, т.е. допускането му се отразява на съдържанието на акта и ако не е било допуснато, то въпросът би бил решен по друг начин и крайният резултат би бил различен. В този смисъл нарушението е съществено само, ако е ограничило правото на лицето да представи доказателства, които са от значение за решението на административния орган и ако би довело до друго решение.

Предвид заличените данни по чл.5, ал.4 от КСО за Д. И. за период от време, който касае правото на ПОБ, длъжностното лице по чл.54ж, ал.1 от КСО е длъжно да преразгледа основанията за отпускане на ПОБ, като представянето на доказателства от лицето не би довело до промяна на крайното волеизявление на административния орган. С оглед заличените данни правилно и законосъобразно е издадено разпореждане за изменение на разпореждането за отпускане на ПОБ, като е намален размерът му на 46,31 лева.

Предвид изложените по-горе съображения относно осъществявания от контролните органи на НОИ последващ контрол по разходите на ДОО се

касае за преразглеждане на влязъл в сила административен акт за отпускане на ПОБ, която възможност е предвидена изрично от законодателя и има за цел да коригира преценката на правото на съответното обезщетение, за да бъде потърсено възстановяване на неоснователно изплатените суми от фондовете на ДОО от лицата. Правото на защита на засегнатото от постановените разпореждания лице не е нарушено, тъй като то може да го упражни чрез обжалване на издадените административни актове по предвидения в закона ред. В случая това е сторено по реда на чл.117 от КСО чрез оспорване по административен ред на издаденото разпореждане като видно от съдържанието на жалбата оспорването е направено своевременно по отношение на разпореждане No 214-00-13648-9/25.05.2021г. за възстановяване на добросъвестно полученото от И., като в случая е била предоставена възможност за обжалване.

В случая разпореждане No 214-00-13648-9/25.05.2021г. на ръководителя на осигуряването за безработица е издадено за събиране на изплатената сума за ПОБ на основание 114, ал.2, т.2 от КСО като добросъвестно и произтича от обстоятелството, че основанието, довело до издаване на разпореждането за възстановяване на обезщетението възниква по повод новите данни в Р.. Неоснователно жалбоподателят счита, че тези данни могат да са представени само от осигурителя или от лицето. Такива могат да бъдат и установените по служебен ред от органите на ТП на НОИ при осъществен последващ контрол. С оглед промяната на данните в Р. досежно правото на ПОБ на И. са налице нови данни по смисъла на чл.114, ал. 2, т. 2 от КСО, които имат значение за определяне на правото, размера и срока за изплащане. В тази хипотеза, макар и добросъвестно, лицето следва да възстанови полученото ПОБ.

Неоснователни са претенциите на жалбоподателя, че е отговорял на изискванията на чл.54а, ал.1 от КСО и необосновано е постановено изменение на разпореждането за отпускане на ПОБ и е поискано да възстанови получената сума. Съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО, осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. С §1, ал. 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби (ДР) на КСО е въведена легалната дефиниция на понятието „осигурено лице” - физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски.

От съдържанието на цитираното определение за „осигурено лице“ следва,

че едно от условията, на които трябва да отговаря лицето, за да се счита за осигурено, е да извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 от КСО. Наличието на подени уведомления в НАП за сключен/прекратен трудов договор и подаване на данни с декларация обр. No1 за осигурителен стаж и осигурителен доход не са единственото и необходимо условие за възникване на осигурително правоотношение, което е основание за изплащане на парично обезщетение, изчислено по данните, подадени по реда на чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, тъй като не съществува идентичност на трудовото и осигурителното правоотношение. Съгласно разпоредбата на чл. 10 от КСО основанието за възникване на осигурително правоотношение е упражняването на трудова дейност, за която се дължат осигурителни вноски, част от които са за сметка на осигуреното лице. В този смисъл е и установената съдебна практика на ВАС, Шесто отд., напр.- Решение No 211/08.01.2016 г. на ВАС по адм.д.No 3681/2015г.; Решение No 13316/24.10.2012 г. на ВАС по адм.д.No 7235/2012г.; Решение No 13914/20.11.2014г. на ВАС по адм.д.No 9260/2014г.; Решение No 7164/16.06.2015 г. на ВАС по адм. д.No 9940/2014г. и др.

Предвид представените нови доказателства от извършените проверки, довели до обоснования извод, че лицата за които са били подавани данни по чл. 5, ал. 4 от КСО не са осигурени лица т.к. не са извършвали трудова дейност през горесцитирания период, за която подлежат на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски, в т.ч. и за жалбоподателя - И. обосновано е прието, че той не е бил осигурено лице по правоотношението си с Кооперация [фирма] На основание коментиранияте нови доказателства от извършените проверки, в резултат на които са заличени данните по чл. 5, ал. 4 от КСО, които имат значение за определяне на правото, размера и периода за изплащане на ПОБ, ръководителят по осигуряването за безработица е постановил и потвърдените с оспореното решение разпореждания досежно правото на ПОБ и възстановяване на полученото такова.

При така изяснената фактическа обстановка и правна страна на спора Съдът счита, че атакуваното Решение на Директора на ТП на НОИ С. - град е правилно, обосновано и законосъобразно, постановено при спазване на законовите разпоредби, а жалбата на И. е неоснователна, необоснована и недоказана.

При този изход на спора по делото е направено искане от ответната страна за присъждане на съдебно-деловодни разноски, които съдът следва да присъди в размер на 100 лв.



С тези мотиви, съдът

### **Р Е Ш И:**

**ОТХВЪРЛЯ** жалбата на Д. И. И. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] срещу Решение No 1040-21-609/ 18.06.2021г. на Директора на ТП на НОИ - С. град, с което е потвърдено Разпореждане No 214-00-13648-9/25.05.2021г. издадено от ръководител на осигуряването за безработица при ТП НОИ С.- град - старши експерт по осигуряването П. Ц., с което на основание чл. 114, ал.3 във вр. с чл.114, ал.2, т.2 от КСО на жалбоподателя е разпоредено да възстанови добросъвестно полученото парично обезщетение за безработица за периода 01.01.2018г. - 04.08.2018г. в размер на 361,44лв.

**ОСЪЖДА** Д. И. И. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] да заплати на ТП на НОИ – С.- град сумата в размер на 100 лв., представляваща направени по делото разходи за юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховен административен съд.

**СЪДИЯ:**